

Beslutningsforslag nr. B 99. Fremsat den 6. februar 2009 af Morten Østergaard (RV), Marianne Jelved (RV) og Margrethe Vestager (RV)

Forslag til folketingsbeslutning om at reducere tilbagefaldet til kriminalitet

Folketinget pålægger regeringen i indeværende folketingssamling at udarbejde og iværksætte en handlingsplan, der skal reducere tilbagefaldet til kriminalitet (recidiv).

Handlingsplanen skal indeholde konkrete tiltag i relation til

- indsatsen under afsoning, særlig uddannelse, jobtræning og opkvalificering,

- udslusning og

- indsatsen for beskæftigelse eller uddannelse efter endt afsoning.

Handlingsplanen skal endvidere indeholde en særlig målrettet indsats for unge kriminelle og førstegangsafsonere og øget forskning i effekten af forskellige strafformer i forhold til recidiv.

Bemærkninger til forslaget

Straf skal ifølge lov om straffuldbyrdelse hjælpe den indsatte til en kriminalitetsfri tilværelse. Sådan går det imidlertid alt for sjældent. Allerede 2 år efter løsladelsen er hver tredje vendt tilbage igen, og seks ud af ti indsatte har været i fængsel før. Derfor skal der gøres meget mere for at reducere tilbagefaldet til kriminalitet; det skylder vi ikke mindst de mange ofre for kriminalitet. Hvis vi kunne halvere tilbagefaldet til kriminalitet, ville der være 3.500 færre borgere, der blev udsat for grov kriminalitet.

Forslagsstillerne opfordrer regeringen til at udarbejde en handlingsplan, der reducerer tilbagefaldet til kriminalitet markant inden 2015. Planen skal sikre, at tidligere indsatte integrerer sig i det normale samfund. Handlingsplanen bør indeholde konkrete tiltag i relation til indsatsen under afsoning, udslusning og i tiden efter løsladelse.

I relation til indsatsen under afsoning kunne handlingsplanen f.eks. indeholde følgende tiltag:

- En uddannelsesgaranti for indsatte, der vil øge de indsattes chancer for at reintegrere sig i samfundet markant. De indsatte i landets fængsler har generelt en ringe uddannelsesmæssig baggrund, f.eks. har mere end en ud af ti ikke gennemført en grundskoleuddannelse. Alligevel deltager 80 pct. af de indsatte ikke i noget uddannelses tilbud under afsoningen, og næsten 40 pct. siger, at de ikke har haft mulighed for at tage en relevant uddannelse.
- Styrket studievejledning i fængslerne, der skal motivere de indsatte til at påbegynde en uddannelse. En mulighed er at garantere alle nye indsatte et møde med en studievejleder i løbet af den første uge. Studievejlederen skal både vejlede, motivere og styrke de indsattes tro på egne muligheder.
- Fængslerne skal åbnes mod omverdenen, så reintegrationen i det normale samfund kan starte allerede første dag. Forslagsstillerne finder, at der er et stort potentiale i at åbne fængslerne mod samfundet, da fængslerne i dag fungerer som små ghettoer med alle de problemer, det medfører. Som et led i handlingsplanen vil det være oplagt at afsætte midler til forsøg med nye fængsler, der integrerer lokalsam-

fundet og fængslerne. Det kunne f.eks. ske ved at lade erhvervsuddannelserne benytte fængslernes værksteder.

For at sikre bedre udslusning kunne handlingsplanen f.eks. indeholde følgende tiltag:

- Flere udslusningspladser. En udslusningsplads kan hjælpe den indsatte med at få fod på tilværelsen og komme tilbage på arbejdsmarkedet. I dag er der imidlertid kun 180 udslusningspladser til de ca. 4.000 indsatte. Derfor bør der etableres 500 nye udslusningspladser. De nye pladser skal etableres tæt på de indsattes bopæl og dække de områder, hvor der i dag ikke er nogen pladser.

For at øge chancerne for, at den indsatte kommer i beskæftigelse eller uddannelse efter endt afsoning, kunne handlingsplanen f.eks. indeholde følgende tiltag:

- Et ophold i fængsel bør som minimum stille den indsatte bedre i forhold til arbejdsmarkedet, hvorfor jobcentrene skal rykke ind i fængslerne. I dag er det ikke sådan. En undersøgelse viser, at kun 40 pct. af de indsatte er i arbejde 2-3 år efter løsladelsen. Derfor bør fængselsaktiviteterne være langt mere erhvervsrettede end i dag. Det vil være oplagt at lade afdelinger af jobcentrene rykke ind i fængslerne, hvor de kan rådgive de indsatte om, hvordan de kan styrke deres kvalifikationer i forhold til arbejdsmarkedet. Derudover bør der etableres muligheder for at lade de indsatte deltage i virksomhedspraktik eller andre tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats under ledsaget udgang.
- Straffeattesterne må ikke forhindre, at tidligere straffede integreres på arbejdsmarkedet. Som et led i handlingsplanen bør det overvejes, om de skal afskaffes, om de skal renses allerede efter et år, eller om der skal indføres en ny model, hvor mindre forseelser slettes hurtigere.

De helt unge, der indsættes på de sikrede institutioner, har behov for en særlig indsats. Handlingsplanen kunne give dem bedre muligheder for at komme i gang med en uddannelse:

– Selvom mange unge på de sikrede døgninstitutioner er over den undervisningspligtige alder, mangler de skolekundskaber. Alligevel har kommunerne ikke pligt til at tilbyde dem undervisning. Det betyder, at de unge ikke får den nødvendige hjælp til at komme i arbejde eller uddannelse. Derfor bør kommunerne have pligt til at tilbyde unge på sikrede institutioner undervisning, uanset om de er over den undervisningspligtige alder.

Endelig bør handlingsplanen sikre mere forskning i effekten af straf. Vi skal kende effekten af forskellige former for straf for at kunne forebygge kriminalitet. Meget tyder f.eks. på, at udslusningspladser kan reducere tilbagefaldet til kriminalitet betragteligt, men vi

mangler mere viden på området. Derfor bør der afsættes midler til forskning i straffens effekt. Forskningen skal både inddrage danske og internationale erfaringer.

Beslutningsforslaget er et led i Radikale Venstres sociale 2015-plan, der bl.a. sigter mod at halvere tilbagefaldet til kriminalitet.

De samlede udgifter til handlingsplanen afhænger af, hvilke tiltag der udgør den endelige handlingsplan. De tiltag, der er foreslået her, vurderes at medføre årlige udgifter for ca. 370 mio. kr. og anlægsudgifter for i alt 0,5 mia. kr. Udgifterne er fuldt finansieret på Radikale Venstres finanslovsforslag for 2009.

Skriftlig fremsættelse

Morten Østergaard (RV):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at reducere tilbagefaldet til kriminalitet.

(Beslutningsforslag nr. B 99).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.